

kerkeraad ver-
ugname van deze
volgende generale

et die verklaring
ctie begonnen zal
ihil, te achten.

terugreden even-
zijn synodocrati-
aan te nemen, zij
een deel heeft in
christen veel ver-
ldiging, die zulke
ij zich niet laten
R. is..... „voor-
tenleven in stand
dat een onderdeel
nu, dit kan niet
ene deel van het
hristus, maar gj

de S.S.R. beslist
ie welbewust een
schen nu eenmaal
P. JASPERSE.

GER VEN

reef in zijn jong-
kenmerk van het
er misschien wel
die in het donker
Angst beklem-
ten gewaagt zelfs
staatsinstellingen,
elijk leven. Alles
nkelt, het schudt

s in 1 Tim. 2:3

st het leven van
vol actie, dag en

der de hoede van
is, zóó, dat alle
oorzaamheid aan
kerk, aan welke
t moet bedienen

en stil allerminst.
le menschen hun
ent, waarop het
is er niet, Jezus
eenbaard in Zijn
begeeren te ver-

st zij, nu zij het
ren, meenen alles
n te keeren, het
en boom, met de
de aarde.

men zeggen, toch
men op het fun-
niet alleen zóó,
fundament, maar
en verstaan voor
hier beedspraak.
shuis draagt, en
n wij, die moeten
alle dingen zijn,
t moeten worden

dat wij met veel
en", maar niet
probleem is, n.l.
rzaamheid daar-
slag. Zoo gauw
uldigen zich de
gelegener tijd zal
niet lastig. Het
Ook zij, die zich

enschap van het
n tijd geen ver-
ankbaarheid heb-
en heeft dan te
eerde studenten,
e voorrecht ge-
an onze Theolo-
illende universi-

met het funda-
sities,
it het eerst ten
derscheiden zich

ook daarin gunstig van de meeste menschen van dezen
tijd, die hun eigen huis verwaarlozen, omdat zij het
zoo druk hebben met heel de wereld, iets wat wij op
kerkelijk erf thans menigmaal opmerken in dezen
vorm, dat men te meer drukte maakt naar buiten,
naarmate men binnenshuis in ergere mate tegen den
waarachtigen dienst Gods ingaat.

De organen hunner organisaties staan omtrent den
grondslag in de laatste maanden vol.

Daar zijn er onder de studenten, die zeggen: schel
toch uit met dat gezanik; die nauwelijks luisteren
willen, maar dat weerhoudt de anderen niet in hun
strijd, om hun levens wil. Want zóó is het toch. Het
gaat hier om het fundament, en ons gansche leven,
ons wel en wee, is er inderdaad ten nauwste bij be-
trokken.

Wij behoorden dit allen te begrijpen, omdat het hier
gaat om deze drie vragen: wat is dat fundament? Wat
beteekent het voor heel ons leven, in al ons doen en
laten? Aan welk instituut heeft de Koning der konin-
gen de bewaking en verzorging van dat fundament
toebetrouwd?

En als dit instituut is de kerk, Zijn kerk, welke
plaats heeft dan die kerk ook voor onze organisaties?

Deze belangrijke vraag behoorde ons allen in deze
dagen bezig te houden. Het kwaad in het wereldleven
is het loslaten van het fundament.

Wat heeft nu de belijder des Heeren anders te doen
dan over dat fundament te spreken?

Als gij ziet, dat de fundamenten van een huis zijn
ondergraven, of wegzakken, dan spreekt gij toch niet
meer over de muren of het dak?

Welnu — zoo dwaas is ons geslacht.

En nu heeft dit mij zeer getroffen, dat onze gerefor-
meerde studenten, die aan onze hogeschool voorop,
zich ernstig rekenschap willen geven van de beteeke-
nis van den grondslag voor hun verenigingsleven
en al de consequenties der Reformatie, die God in
Zijn groote genade ons weer schonk, ten aanzien
daarvan onder de oogen willen zien, terwijl wij
ouderen dat veelal niet aandurven.

De jongelieden onzer jongelings- en meisjesvereeni-
gingen waren aanstonds klaar met de juiste gevolg-
trekking, d.w.z. met hun eenvoudige gehoorzaamheid.
De studenten bleven niet achter.

Maar nu wij ouderen, met al onze „belangen", die
nu hier en dan daar in het gedrang zouden kunnen
komen, wij aarzelen.

Met groote blijdschap hebben wij de Reformatie der
kerk begroet en den Koning der kerk gedankt, dat
Hij Zijn volk weer tot het waarachtig fundament
wilde terugleiden en de offers daartoe worden ook
met vreugde gebracht. Offers voor de kerk en voor
de school.

Wij kunnen er niet dankbaar genoeg voor zijn.

Maar wij mogen hierbij natuurlijk niet blijven staan.
Men verwijt ons telkens scheurmakers te zijn en
roept het oordeel Gods over ons in, God zij hen ge-
nadig — zoo lees ik nu in een der kerkbodes.

En dat treft diep. Maar zoo deed het ook de
Roomsche kerk in de dagen der Reformatie en zoo
ging het ook in de dagen der Afscheiding. Dat is dus
niets nieuws.

En wij mogen dus den smaad, die ons tegemoet komt,
als wij over het fundament willen spreken, allerwege,
in elke organisatie, voor het politieke en maatschap-
pelijke leven, als men zegt: moet dan alles stuk, niet
willen vermijden door ongehoorzaam te zijn. Wij moe-
ten ons zelf verloochenen.

Als wij tot een der onzen, die er erg ziek begint
uit te zien, zeggen: zoudt gij niet eens den dokter
raadplegen, dan zegt die ook wel eens: wilt gij mij
nu ziek praten?

Maar dat is toch onzin.

Als wij tot diengene, met wien wij langen tijd samen-
werkten, zeggen: laat ons spreken over het fun-
dament, over den grondslag van alle werk, dan is het
dwaasheid, als deze antwoordt: wilt gij nu alles stuk
maken? Wij willen juist zorgen, dat er voor heel het
leven, ook voor ons werk behoud zal zijn.

Maar nu is er bij de ouderen — laat het ons maar
bekennen — steeds eenige vrees. Wij durven over het
fundament nauwelijks spreken. Het wordt soms ook
wel verboden door wie dan de „leiding" zeggen te
hebben.

O, het is zoo gevaarlijk over den grondslag te
spreken.

Wij hebben er op en ook naast gebouwd, en het zijn
allemaal zoo schoone gebouwen, en het zou toch zonde
en jammer zijn, als dat niet heel bleef. Dan verloren
wij allen invloed. Dan zouden wij geen macht meer
kunnen uitoefenen en — zouden wij ook wel vrijuit
gaan met dit alles in gevaar te brengen, door over
het fundament wezenlijk en ernstig met elkander te
spreken?

Het spreken over het fundament, over de Refor-
matie van uit de kerk door gansch het leven — het
is te riskant.

Natuurlijk schreven wij wel in onze statuten: de
grondslag is...

Maar het is allengs „pro forma" geworden, om van
„pro memorie" niet eens te gewagen. Want de me-
morie werd juist op dit punt erg lek.

En wordt dit al meer bij velen.

Voor al het gaat om de kerk, aan welke het
Woord Gods, het fundament, ter bewaking en ver-
kondiging werd toebetrouwd.

Wij maakten ten onzen gerieve die kerk pluriform
of zelfs onzichtbaar en vergaten de waarschuwing
van het Woord, ons in 1 Cor. 3 gegeven; allereerst,
dat niemand een ander fundament kan leggen dan
hetgeen gelegd is, hetwelk is Christus Jezus; en
voorts, dat wij menschen vaak in ons bouwen hout
en hooi en stoppelen gebruiken, zoodat wij uitermate
dankbaar zouden moeten zijn, als de Heere ons werk
door vuur beproeft. Tot behoud van ons zelf.

Maar is het dan niet beter, ons op het fundament
en op de gehoorzaamheid aan dat fundament recht
te bezinnen, voordat die noodzakelijke vuurproef komt?

Wat wij ouderen nu eigenlijk liever nalaten, dat
hebben de jongeren in 's Heeren gunst aanstonds beseft
en begrepen.

En de studenten hebben gezegd: wij rusten niet,
voordat wij allen weer weten, wat het fundament
beteekent, wat de grondslag onzer organisatie wezen-
lijk zeggen wil.

Ik lees de bladen der jeugd en heb op de door mij
genoemde vergadering met dankbaarheid en zelfs met
eenige beschaming, wat mij zelf betreft, geluisterd.

Elders moge gelden, dat de jongen piepen, zoodat
de ouden valscheit zingen, hier zingt de jeugd het
lied der getrouwheid.

En wij mogen wel bidden, dat wij ouderen het niet
bij piepen mogen laten.

En daarom zou ik met U — ik hoop, dat het U
niet zal vervelen — over het fundament willen
spreken.

Tot nader dan.

Met hartelijke groeten en heilbiede, Uw toegenege
MARNIX.

De z.g. oecumenische „synode", V.

(iii) Wat zal die karakter, die gesag en die doel van
die toekomstige synode wees?

Nadat die voorstelle van commissie I geamendeerd is,
het die volgende die besluit van die synode geword:

Hierdie synode stel homself ten doel om grondleggend
en voorbereidend te wees, sodat die weg gebaan mag word
vir 'n groter, meer ekumeniese vergadering van kerke.
Die algemene karakter en doel van hierdie groter ek-
umeniese synode sal dieselfde wees as dié van die voorbe-
reidende synode, maar dit moet duidelik verklaar word
dat dit van 'n BUITENGEWONE aard sal wees, met her-
vorming in leer en lewe as een van sy vernamste doel-
stellinge.

(Noet: Die synode het ook 'n kort geskiedenis van die
passgehoue vergadering opgestel, wat die uitnodiging aan
die verskillende kerke sal vergesel. Aangesien ons kerk
met die geskiedenis genoegsaam op hoogte is (vgl. bv.
Handelinge 1942, bls. 87 v.v.) gee ons dit nie weer nie).

(iv) Saamroeping van die volgende ekumeniese synode.
Op voordrag van komm. I is die volgende besluite
geneem:

1. PLEK EN TYD VAN SAMEKOMS: Amsterdam,
Aug. 1948 of so spoedig moontlik daarna.

2. ROEPENDE KERK: „De Gereformeerde Kerk van
Amsterdam".

3. GETAL AFGEVAARDIGDES: Elkeen van die uit-
genodigde kerke sal geregtig wees op drie afgevaardigdes
met keurstem, met hierdie een uitsondering dat die Geref.
kerk van die Nederlande geregtig sal wees op sewe afge-
vaardigdes met keurstem, onder die verstandhouding dat
hulle drie afgevaardigdes van die Nederlande sal benoem,
een van die Duitse kerke, een van Frankryk-België, een
van Nederlands-Oost-Indië, en, indien prakties uitvoer-
baar, een van Suid-Amerika. Die synode beskou dit wens-
lik dat daar 'n behoorlike verteenwoordiging van onder-
linge sal wees.

4. WYSE VAN STEMMING: Die afgevaardigdes sal
stem as individue en nie as kerke nie.

5. KOSTE: Die reiskoste van die afgevaardigdes moet
gedra word deur die kerke wat hulle stuur, maar die on-
koste van onderhoud terwyl die synode in sitting is, sal
gedra word deur die Gereformeerde kerke van die Neder-
lande, in oorek met die ander kerke van die Nederlande
wat sal deelneem aan die ekumeniese synode.

6. KOMMISSIE VAN ADVIES: 'n Kommissie van ad-
vies moet deur hierdie synode benoem word. Hierdie
kommissie moet die roepende kerk van advies dien met
betrekking tot enige punt wat mag voorkom vanaf die
huidige tydstip tot die vergadering van die volgende ek-
umeniese synode. Hierdie kommissie sal bestaan uit drie
lede, een uit elk van die drie verteenwoordigende kerke,
en as 'n vakature ontstaan, moet dit opgevolg word deur
die kerk waarvan die lid weggeval het. As kommissie
word benoem proff. Berkhof, Aalders en S. du Toit.

(Noet: In die gedrukte acta word die kommissie ook
genoem: kommissie vir korrespondensie.) (Art. 134).

7. ADVISEURS: Dit word oorgelaat aan die roepende
kerk om, in oorek met die kommissie van advies, te be-
paal wie gevra sal word om as adviseurs van die volgende
ekumeniese synode te dien.

8. AGENDUM: Al die verskillende sinodes wat afge-
vaardigdes na die volgende ekumeniese synode sal benoem,
sal die verskillende punte wat hulle op die agendum wens
te plaas, aan die roepende kerk stuur, indien moontlik
minstens ses maande voordat die ekumeniese synode
vergader.

9. UITSTUUR VAN UITNODIGINGE: Nadat die be-
slissinge van die verskillende sinodes geval het, sal die
roepende kerk die uitnodiginge uitstuur.

II. A.2. — INTERKERKLIKE KORRESPONDENSIE.

Op aanbeveling van kommissie I het die sinode in hier-
die verband as volg besluit:

1. Dit is in harmonie met die gees van art. 48 K.O. as
Geref. kerke kerklike korrespondensie in 'n wyer sin uit-
voer deur in ekumeniese sinode te vergader tot algemene
opbouing.

2. Dit is ook raadsaam vir Geref. kerke om kerklike
korrespondensie in 'n wyer sin te onderhou met kerke wat
enigsins (more or less) afwyk van die Geref. belydenis
deur afgevaardigdes in 'n broederlike gees te stuur
(fraternal delegates) na hul sinodes, ingeval onderlinge
raadpleging tot onderlinge profyt sal strek.

3. Vir kerklike korrespondensie in enger sin, wat
inhou dat kerke hul kantsels vir mekaar oopstel, die serti-
fikaat van lidmaatskap wederkerig as geldig erken, lid-
mate oor en weer toelaat tot die nagmaalstafel en afge-
vaardigdes oor en weer na die sinodes stuur in die ver-
standhouding dat aan hierdie afgevaardigdes adviserende
stem gegee sal word, is 'n vereiste dat kerke een sal wees
in kerkregering en dissipline sowel as in leer.

4. Gereformeerde kerke moet daarna streef om kerke
wat enigsins (more or less) afwyk van die waarheid van
God ten goede te beïnvloed deur die Gereformeerde oor-
tuiging in heldere en duidelike tone uit te basuin.

In hierdie verband moet opgemerk word dat die term
„korrespondensie" in art. 48 van ons K.O. nie 'n geskikte
term is om te dek wat teenswoordig bedoel word as ge-
sprek word van kerklike korrespondensie in wyer en
enger sin nie. Die sinode verwys hierdie saak na die drie
nasionale sinodes ten einde 'n beter term te vind wat sal
pas by huidige omstandighede.

Verder word besluit: Ten einde 'n nouer band te smee
tussen die drie kerke wat hier vergader is, word elkeen
van die drie kerke gevra om voortaan twee eksimplare
van alle offisiële dokumente aan die ander twee kerke
te stuur.

In verband met punt 4 het kommissie I opgemerk dat
dit moeilik is om te antwoord op die vraag of kerke met
Geref. belydenisskrifte enige vorm van korrespondensie
moet onderhou met kerke wat sommige van die grond-
waarhede van die Geref. geloof verloën. Aan die een kant
eis die wet van die liefde dat kerke wat die Geref. oor-
tuiging van harte koester as die beste interpretasie van
die Heilige Skrif, ernstige poginge moet aanwend om on-
gereformeerde kerke (unreformed churches) vir die
Geref. oortuiging te wen. Maar aan die ander kant is dit
selfevident dat 'n ruime mate van takt nodig is by die
nastrewe van hierdie doel. Dit skyn vir die kommissie dat
dit heeltemal nutteloos sal wees om offisiële afgevaar-
digdes te stuur of offisiële kommunikasies aan afge-
dwaalde (wayward) kerke, in die hoop dat 'n direkte be-
roep hulle sal ooreed om die dwaling vaarwel te sê. Die
kommissie verwag meer van ander metodes soos in punt
4 uiteengesit.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.
(Onderhoudende Art. 31 K.O.).

Beroepen te:
Groningen (bij ael.), C. H. Lindeboom te Kampen.
Leiden, J. van Dijk te Schildwolde.
Pieterburen, B. Jongeling te Sappemeer.
Bergentheim, R. Brands te Gorinchem.

Aangenomen naar:
Hoogkerk, F. Mul te Haarlemmermeer-Oostzijde.
Murmervoude, Cand. J. Keuning te Baarn.
Kornhorn-Marum, J. Poutsma te Deventer.

Bedankt voor:
Bergschenhoek, Berkum, Eindhoven, Ferwerd-Hallum,
Onnen-Haren, Middelburg, Schouwerzijl, Ulrum en
Ijmuiden, Cand. J. Keuning te Baarn.
De Bilt-Maartensdijk, M. A. J. v. Putten te Twijzel.
Zuidhorn, J. v. Dijk te Schildwolde.

ADRESSEN. Dr H. J. Jager te Voorthuizen woont
thans: Geref. Pastorie, v. d. Berglaan 7.

URK. Kerkeraad: W. Kok, Wijk 7-67. Tel. 40. Dia-
conie: I. van Veen, Wijk 2-66.

ERMELO. De Kerkeraad besloot in haar vergadering
van 11 April j.l. bij haar aanvankelik besluit te blijven
en zich principieel achter het comité Wijn c.s. (inzake de
Stichting Emeriteering) te blijven scharen, en de daartoe
benodigde formulieren ondertekend in te zenden.

Aan de br's Ouderlingen Bosma en Gerber en Diaken
J. W. O. Breimer werd opgedragen de concept Statuten
nader te bestudeeren en den Kerkeraad daarover te rap-
porteren.

— De C. Stam hoopt D. V. 8 Juni zijn intrede te doen
bij de Geref. Kerk te Ermelo, na in den morgendienst te
zijn bevestigd door Ds S. Choozen van Blokzijl.

— DOKKUM. Zondag 27 April j.l. werd, nadat reeds
geruimen tijd eenige leden uit Dokkum bij de Kerk te
Murmervoude hadden ingewoond, de Gereformeerde Kerk
te dezer plaatse weer geïnstituëerd. In den morgendienst
werden de ambten ingesteld.

Adres van den Kerkeraad: E. Grasdijk, Stroobosserweg
146, Dokkum.

— Men schrijft ons: Het is Zondagmorgen, alles ademt
een rustige Sabbatsvrede: eenzaam en stil ligt daar de
landweg naar Dokkum. Dokkum, het oude Friesche
koopstadje. Rustig rijden 3 fietsen naar die plaats. Om
plm. kwart voor 8 een auto; die brengt een dominé er
heen. Waarom al zoo vroeg? De auto stopt voor de Chr.